

16.

Przekazywanie swej wiedzy i umiejętności drugiemu człowiekowi w życzliwy sposób

I. PROSPEKT WARTOŚCI

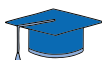
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój moralny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Zdolność do pomocy innym

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Sprawność dzielenia się swoimi talentami i owocami pracy

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Żyjemy w ciągłym kontakcie z innymi, dzieląc się wzajemnie wiedzą i umiejętnościami.

- Dlaczego warto czynić dar z siebie dla innych?
- Umiejętność przyjmowania pomocy.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Otrzymane talenty pomnaża się, dzieląc się nimi z innymi.
- Potrzebna jest postawa empatii i wrażliwości, ażeby dostrzec potrzeby i pomagać kolegom, którzy tej pomocy potrzebują¹.
- Nie należy traktować kolegów jako konkurentów w nauce.

Zasady

- Chętnie pomagam kolegom, którzy mają problemy w nauce.
- Nie wywyższam się z powodu posiadanych umiejętności i zdolności.
- Dzielenie się swoimi umiejętnościami i talentami traktuję jako przysługę koleżeńską.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Bierność młodych ludzi wobec problemów ich kolegów wynika m.in. z błędów wychowawczych.
- Poświęcając czas dla innych, młody człowiek uczy się cierpliwości i odpowiedzialności za drugiego.
- O człowieku nie świadczy poziom i wszechstronność jego wykształcenia, ale to, ile potrafi dać z siebie dla innych.

Zasady

- Wychowuję dzieci do dzielenia się z innymi wiedzą i talentami.
- Nie ganię mojego dziecka za to, że poświęca swój czas, by pomagać innym, zamiast „inwestować w siebie”.
- Staram się konsekwentnie przekazywać dziecku własny zasób wiedzy i doświadczenie.

¹ „W każdej współpracy z trudnymi ludźmi dajemy dowód miłości ku Bogu; poznajemy ją najczęściej po umiejętności współpracy i współpracy z ludźmi. Nie sztuka jest pracować z łatwymi”. S. Wyszyński, *Duch pracy ludzkiej. Myśli o wartości pracy*, wyd. Soli Deo, Warszawa 2020.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- W przekazywaniu wiedzy należy brać pod uwagę różne możliwości percepcyjne uczniów.
- Forma przekazywania wiedzy ma wpływ na stosunek ucznia do wykładowanego przedmiotu.
- Należy zawsze szanować ucznia, który ma mniejszy zasób wiedzy.

Zasady

- Traktuję zawód nauczyciela jako powołanie.
- Jestem skłonny poświęcić swój czas pozalekcyjny uczniom potrzebującym dodatkowej pomocy.
- Uczę, że wiedza, sama w sobie, nie spełnia społecznego przesłania.
- Pokazuję uczniom, jak umiejętnie dzielić się posiadaną wiedzą z innymi.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Nauczyciel przeprowadza eksperyment, proponując uczniom dwa sposoby przygotowania się do tego samego zadania – może to być przygotowanie się do klasówki, referatu, prelekcji czy prezentacji. W pierwszym przypadku każdy uczeń przygotowuje się całkiem samodzielnie, w drugim natomiast – pracując w grupie. Po zakończonym zadaniu można razem omówić trudności, jakie uczniowie napotkali podczas wspólnej pracy, ale przede wszystkim korzyści i owoce płynące z działania w grupie.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Młodzi ludzie dzielą się swoimi umiejętnościami z innymi, wymieniają doświadczenia. Nie traktują siebie nawzajem jako konkurentów w walce o dobre oceny. Dzięki temu uczą się cierpliwości i odpowiedzialności (także za drugiego). Potrafią również przyjąć pomoc, kiedy sami nie radzą sobie w nauce. Nie boją się zadawać pytań i wiedzą, że mogą zaufać swoim kolegom i wychowawcom.

1.10. ZAGROŻENIA

Zdolni młodzi ludzie angażują się we własny rozwój intelektualny, nie znajdując już czasu na dzielenie się swoimi zdolnościami z tymi, którym nauka

nie przychodzi łatwo. Gardzą słabszymi uczniami i wywyższają się z powodu własnych osiągnięć. W efekcie mniej zdolni popadają w kompleksy, nie rozumiejąc, że ich wartość nie wynika wcale z ilości posiadanych talentów. Czują się upokorzeni, gdy ktoś proponuje im pomoc w nauce. Postawa ta może się utrwalić i zostać przeniesiona na inne dziedziny życia.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Stan wiedzy człowieka zmienia się wraz z wiekiem. Jest zależny od statusu społecznego, roli społecznej, stanu zdrowia. Z pewnością zmienia się również wiedza dotycząca relacji międzyludzkich. Należy przekazywać dzieciom, że szacunek należy się każdemu, niezależnie od stopni naukowych. Nie zawsze tzw. mądrość życiowa wiąże się z wykształceniem. O wartości człowieka świadczy to, ile z siebie potrafi dać innym.

Trzeba tłumaczyć dzieciom, że czyjaś niewiedza może wynikać z różnych powodów. Mogą to być różnice społeczne lub kulturowe. Z nikogo

nie można się wyśmiewać. Dzielenie się umiejętnościami z kolegami to niejako służba na rzecz innych. To bardzo istotna kwestia w rozwijaniu siebie jako osoby.

Przekazywanie swojej wiedzy w życzliwy sposób jest ważną umiejętnością, ale ważna jest również umiejętność przyjmowania pomocy. Nie wszyscy potrafią z tego korzystać. Przyjmowanie pomocy niektórym przychodzi z trudem. Trzeba się tego nauczyć.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Mali mieszkańcy Leszczynowej Górki dużo pracują. Robią to chętnie. Czasem nawet trudno odróżnić pracę od zabawy. Rytm zajęć wyznaczają pory roku. Ich tata jest gajowym, dlatego dzieci dużo czasu spędzają, pomagając mu w lesie. Bohaterowie zbierają szyszki, aby pozyskać nasiona i nowe sadzonki, dbają o zwierzęta. Wszystko pod nadzorem taty, który dzieli się z nimi swoją wiedzą w życzliwy sposób.

Antek przywiązał swoje włazy zręcznie, jak wiewiórka, wspina się na drzewa. Tatuś radzi mu, gdzie trzeba domek dla ptaka przybić i Antek – stuk-puk! Stuk-puk! – przybija ptasie budki od tej strony, gdzie słońko z rana zagląda, bo ptaki tak właśnie lubią, żeby je słońko rano budziło.

Ewa przygląda się tej robocie, a Tomek tymczasem biega po zaroślach i szuka sobie witki na bat. Podszedł do jednego krzaka, chciał ułamać gałązkę i nagle krzyknął głośno:

- Węże! Tatusiu, węże! ...
- Gdzie te węże? ...
- Ooo, tu w krzaczku! ...

Rozgarnia tatuś krzak, a tam w gniazdku roją się ślepe pisklęta, otwierają szeroko dziobki i piszczą! ...

- Synu, to nie węże, to małe ptaszki!
- A czemu mają takie straszne pyski?
- To dziobki. Otwierają je szeroko, bo głodne, wołają: jeść, jeść!
- To dajmy im jeść!
- Nie, Tomku, ich rodzice przyniosą im jedzenie. Odejdźmy. Nie wolno ptaszków płoszyć!

- A dlaczego tatuś domki zakłada? Tak się z ptaszkami bawi?
 - To wcale nie zabawa, ptaki to najlepsi pomocnicy gajowego.
 - A jak ptaszki pomagają?
 - Zjadają liszki, które chcą zniszczyć las!
- Antek przybił ostatni domek i zawołał:
- Zapraszamy szpaki na nowe mieszkania!

M. Kownacka, Z. Malicka, *Dzieci z Leszczynowej Górki*, dz. cyt., s. 27-28.

Powyższy fragment dotyczy ważnej kwestii – dzielenia się swoją wiedzą z drugim człowiekiem. Tata dzieci z Leszczynowej Górki jest bardzo dobrym nauczycielem. Uczy zwyczajów ptaków, szacunku do przyrody. Jest w tej dziedzinie znawcą, wszak jest gajowym. Uczy, jak powinny być powieszone budki i o tym, że nie należy dokarmiać dzikich zwierząt, bo można im w ten sposób zaszkodzić. Swoją wiedzę dzieli się w życzliwy sposób. Nie wywyższa się, nie karci, nie wyśmiewa, nawet wtedy, gdy Tomek pomylił pisklęta z wężami. Życzliwość w przekazywaniu wiedzy i umiejętności należy się zarówno starszym, jak i młodszym.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

NMI 50.

Potrzebna jest dziś nowa „wyobraźnia miłosierdzia”, której przejawem będzie nie tyle i nie tylko skuteczność pomocy, ale zdolność bycia bliźnim dla cierpiącego człowieka, solidaryzowania się z nim, tak aby gest pomocy nie był odczuwany jako poniżająca jałmużna, ale jako świadectwo braterskiej wspólnoty dóbr.

PDV 40.

Dlatego autentyczne duszpasterstwo powołań będzie starać się nieustannie wychowywać chłopców i ludzi młodych do ochotnego podejmowania obowiązków, ukazywać im sens bezinteresownej służby, wartość poświęcenia, bezwarunkowego oddania siebie. Szczególnie pożyteczne jest tu doświadczenie wolontariatu, który spotyka się z rosnącym zainteresowaniem młodzieży.

Franciszek, *Homi-
lia w czasie Mszy
św. na zakończe-
nie XXVIII Światowych
Dni Młodzieży, Rio
de Janeiro, 28.07.2013,*
w: Jan Paweł II, Bene-
dykt XVI, Franciszek,
Tryptyk o wierze,
dz. cyt., s. 238.

Jednakże uwaga! Jezus nie powiedział: jeśli chcecie, jeśli macie czas, idźcie, ale powiedział: „Idźcie [...] i nauczajcie wszystkie narody”. Dzielenie się doświadczeniem wiary, dawanie świadectwa wiary, głoszenie Ewangelii jest poleceniem, które Pan daje całemu Kościołowi, także tobie. Jest to nakaz, który nie wynika jednak z woli panowania czy z woli władzy, ale z siły miłości, z faktu, że Jezus pierwszy przyszedł do nas i dał nam nie trochę siebie, lecz dał nam całego siebie, On dał swoje życie, aby nas zbawić i ukazać nam miłość i miłosierdzie Boga.

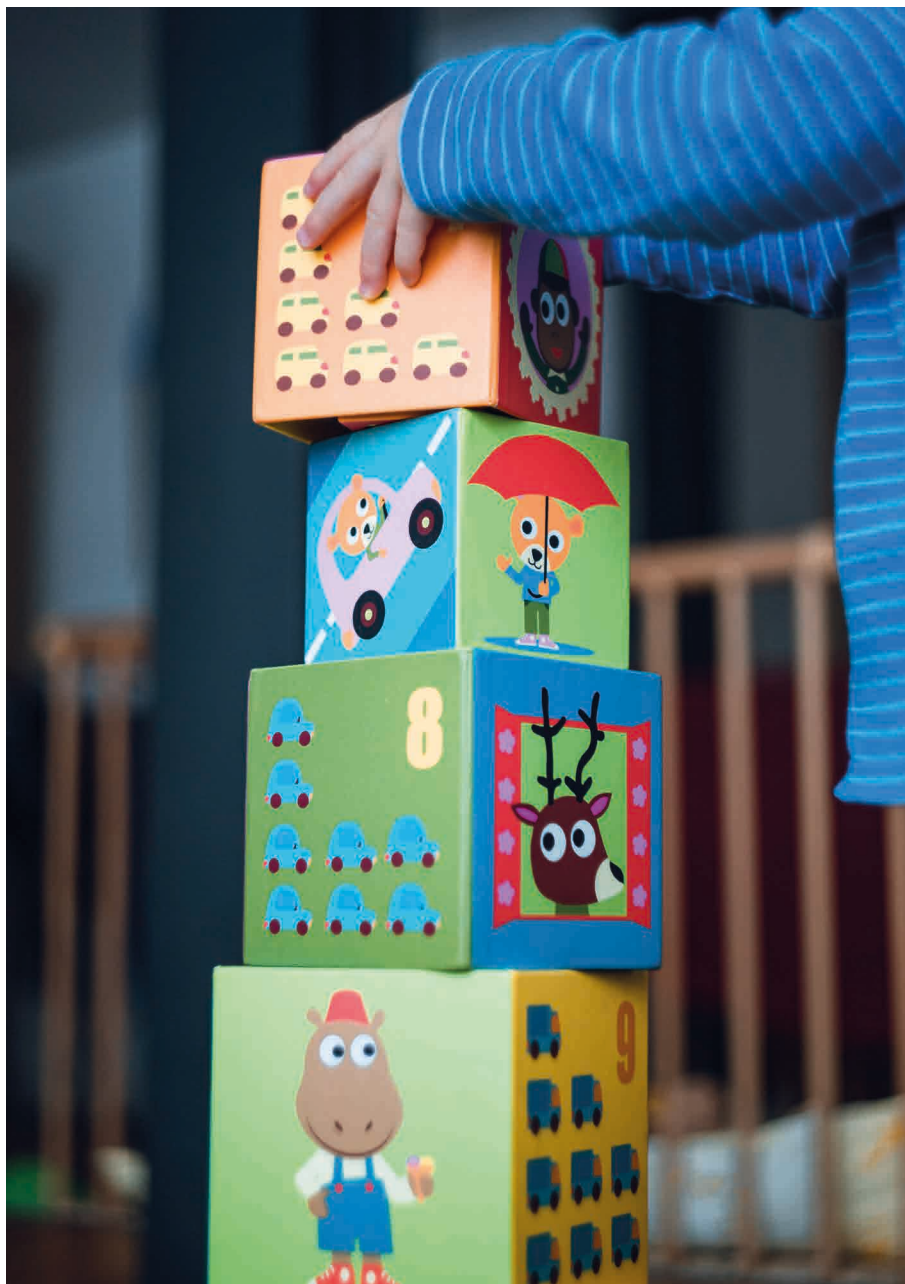

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Wy jesteście solą ziemi. Lecz jeśli sól utraci swój smak, czymże ją posolić? Na nic się już nie przyda, chyba na wyrzucenie i podeptanie przez ludzi. Wy jesteście światłem świata. Nie może się ukryć miasto położone na górze. Nie zapala się też światła i nie stawia pod korcem, ale na świeczniku, aby świeciło wszystkim, którzy są w domu. Tak niech świeci wasze światło

przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie.

Mt 5,13-16;
por. Mt 5,41-48.

KKK 1932;
por. 51; 52.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Obowiązek traktowania drugiego człowieka jako bliźniego i czynnego służenia mu jest szczególnie naglący wtedy, gdy będąc pozbawiony czegoś, znajduje się on w potrzebie. „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25,40).

IV. LITERATURA

- Brzechwa J., *Akademia pana Kleksa*, wyd. Greg, Kraków 2013.
- Franciszek, *Homilia w czasie Mszy św. na zakończenie XXVIII Światowych Dni Młodzieży*, Rio de Janeiro, 28.07.2013, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 237-240.
- Gosciny R., Sempé J.J., *Mikołajek*, tłum. T. Markuszewicz, E. Staniszkis, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2010.
- Hauk D., *Łagodzenie konfliktów w szkole i w pracy z młodzieżą. Poradnik do treningu mediacji*, tłum. M. Jałowicz, wyd. Jedność, Kielce 2002.
- Hoffman M.L., *Empatia i rozwój moralny*, tłum. O. Waśkiewicz, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2006.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Pastores dabo vobis*, w: tegoż, *Adhortacje apostołskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 525-697.
- Jan Paweł II, *List apostolski Novo millennio ineunte*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 531-561.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Kownacka M., Malicka Z., *Dzieci z Leszczynowej Górki*, Oficyna Wydawnicza Gościański & Prętnicki, Poznań 2017.
- Myers D.G., *Psychologia społeczna*, tłum. A. Bezwińska-Walerjan, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2003.
- Nolte D.L., Harris R., *Nastolatki patrzą na nas*, tłum. K. Orszulewska, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2005.

Ossowska M., *Motywy postępowania. Z zagadnień moralności*, wyd. „Książka i Wiedza”, Warszawa 2002.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.

Wachowiak A., *Chrześcijańska etyka pracy*, wyd. Drukarnia i Księgarnia Świętego Wojciecha, Poznań 2006.

Wyszyński S., *Duch pracy ludzkiej. Myśli o wartości pracy*, wyd. Soli Deo, Warszawa 2020.

FILM EDUKACYJNY

Przekazywanie swej wiedzy i umiejętności drugiemu człowiekowi w życzliwy sposób

<https://youtu.be/pU6mE1Tg33U>

